

מלך עליון ומלך בשר ודם - עיון במזמורים מ"ד - מ"ח

.א.

.1. תהלים מד

- (א) למנצח לבני קרח משכיל:
- (ב) אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו פעל פעלת בימיהם בימי קדם:
- (ג) אתה ידך גוים הורשת ותטעם תרע לאמים ותשלחם:
- (ד) כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרועם לא הושיעה למו כי ימינך וזרועך ואור פניך כי רציתם:
- (ה) אתה הוא מלכי אלהים צוה ישועות יעקב:
- (ו) בך צרינו ננגח בשמך נבוס קמינו:
- (ז) כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני:
- (ח) כי הושעתנו מצרינו ומשנאינו הבישות:
- (ט) באלהים הללנו כל היום ושמך לעולם נודה סלה:
- (י) אף זנחת ותכלימנו ולא תצא בצבאותינו:
- (יא) תשיבנו אחור מני צר ומשנאינו שסו למו:
- (יב) תתננו כצאן מאכל ובגוים זריתנו:

.2. תהלים מה

- (א) למנצח על ששנים לבני קרח משכיל שיר ידדת:
- (ב) רחש לבי דבר טוב אמר אני מעשי למלך לשוני עט סופר מהיר:
- (ג) יפיית מבני אדם הוצק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם:
- (ד) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך:
- (ה) והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק ותורך נוראות ימינך:
- (ו) חציך שנונים עמים תחתיך יפלו בלב אויבי המלך:
- (ז) כסאך אלהים עולם ועד שבט מישר שבט מלכותך:
- (ח) אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחברך:
- (יז) תחת אבתך יהיו בניך תשיתמו לשרים בכל הארץ:
- (יח) אזכירה שמך בכל דר ודר על כן עמים יהודך לעלם ועד:

.3. תהלים מו

- (א) למנצח לבני קרח על עלמות שיר:
- (ב) אלהים לנו מחסה ועז עזרה בצרות נמצא מאד:
- (ג) על כן לא נירא בהמיר ארץ ובמוט הרים בלב ימים:
- (ד) יהמו יחמרו מימיו ירעשו הרים בגאותו סלה:
- (ה) נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדש משכני עליון:
- (ו) אלהים בקרבה בל תמוט יעזרה אלהים לפנות בקר:
- (ז) המו גוים מטו ממלכות נתן בקולו תמוג ארץ:
- (ח) י"י צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה:

- (ט) לכו חזו מפעלות י"י אשר שם שמות בארץ:
 (י) משבית מלחמות עד קצה הארץ קשת ישבר וקצץ חנית עגלות ישרף באש:
 (יא) הרפו ודעו כי אנכי אלהים ארום בגוים ארום בארץ:
 (יב) י"י צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה:

4. תהלים מז

- (א) למנצח לבני קרח מזמור:
 (ב) כל העמים תקעו כף הריעו לאלהים בקול רנה:
 (ג) כי י"י עליון נורא מלך גדול על כל הארץ:
 (ד) ידבר עמים תחתינו ולאמים תחת רגלינו:
 (ה) יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב סלה:
 (ו) עלה אלהים בתרועה י"י בקול שופר:
 (ז) זמרו אלהים זמרו זמרו למלכנו זמרו:
 (ח) כי מלך כל הארץ אלהים זמרו משכיל:
 (ט) מלך אלהים על גוים אלהים ישב על כסא קדשו:
 (י) נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם כי לאלהים מגני ארץ מאד נעלה:

5. תהלים מח

- (א) שיר מזמור לבני קרח:
 (ב) גדול י"י ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו:
 (ג) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב:
 (ד) אלהים בארמנותיה נודע למשגב:
 (ה) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו:
 (ו) המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו:
 (ז) רעדה אחזתם שם חיל כולדה:
 (ח) ברוח קדים תשבר אניות תרשיש:
 (ט) כאשר שמענו כן ראינו בעיר י"י צבאות בעיר אלהינו אלהים יכוננה עד עולם סלה:

6. תהלים כא

- (א) למנצח מזמור לדוד:
 (ב) י"י בעזך ישמח מלך ובישועתך מה יגיל יגל מאד:
 (ג) תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו בל מנעת סלה:
 (ד) כי תקדמנו ברכות טוב תשית לראשו עטרת פז:
 (ה) חיים שאל ממך נתתה לו אך ימים עולם ועד:
 (ו) גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשוה עליו:
 (ז) כי תשיתהו ברכות לעד תחדהו בשמחה את פניך:
 (ח) כי המלך בטח ב"י ובחסד עליון בל ימוט:
 (ט) תמצא ידך לכל איביך ימינך תמצא שנאיך:
 (יב) כי נטו עליך רעה חשבו מזמה בל יוכלו:
 (יג) כי תשיתמו שכם במיתריך תכונן על פניהם:
 (יד) רומה י"י בעזך נשירה ונזמרה גבורתך:

7. תהילים ט

- (יב) הלא אתה אלהים זנחתנו ולא תצא אלהים בצבאותינו:
 (יג) הבה לנו עזרת מצר ושוא תשועת אדם:
 (יד) באלהים נעטה חיל והוא יבוס צרינו

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

8. שופטים ח'
 (כב) ויאמרו איש ישראל אל גדעון משל בנו גם אתה גם בנך גם בן בנך כי הושעתנו מיד מדין: (כג) ויאמר אלהם גדעון לא אמשל אני בכם ולא ימשל בני בכם לי ימשל בכם:
9. שמואל א', ח'
 (ד) ויתקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמתי: (ה) ויאמרו אליו הנה אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך עתה שימה לנו מלך לשפטנו ככל הגוים: (ו) וירע הדבר בעיני שמואל כאשר אמרו תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל אל ה': פ (ז) ויאמר ה' אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא אתך מאסו כי אתי מאסו ממלך עליהם:
10. דברים י"ז
 (יז) כי תבא אל הארץ אשר יהי אלהיך נתן לך וירשתה וישבתה בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבתי: (טו) שום תשים עליך מלך אשר יבחר יהי אלהיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא:
11. בראשית פרק לו
 (לא) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך-מלך לבני ישראל:
 מהרל מפראג באר הגולה באר השביעי קכח .
12. כי כל דת בעולם, במה שהוא קבלת גזירת מלך מלכי המלכים, דבר זה בעצמו הוא מתנגד למלך בשר ודם... כי שמירת הדת שהוא גזירת מלך עליון מוציא בני אדם מרשות מלך בשר ודם.
13. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כ עמוד ב
 אמר רב יהודה אמר שמואל: כל האמור בפרשת מלך - מלך מותר בו. רב אמר: לא נאמרה פרשה זו אלא לאיים עליהם, שנאמר שום תשים עליך מלך - שתהא אימתו עליך. כתנאי, רבי יוסי אומר: כל האמור בפרשת מלך - מלך מותר בו, רבי יהודה אומר: לא נאמרה פרשה זו אלא כדי לאיים עליהם, שנאמר שום תשים עליך מלך - שתהא אימתו עליך.
14. פירוש אברבנאל על ספר שמואל
 אם כן, עניין המלך הוא האופן שאין שאלתו מצווה, אבל הוא דבר רשות ודבר מפעל היצר הרע, עם היות שנתלה בו המצווה ששימו המלך ההוא בבחירת האל יתברך מקרב אחיו ולא באופן אחר.
15. שמות ט"ו
 (ו) ימינך יהי נאדרי בכח ימינך יהי תרעץ אויב: (ז) וברב גאונך תהרס קמך תשלח חרנך יאכלמו כקש: (יז) תבאמו ותשעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך פיעלת יהי מקדש אדני כוננו ידך:
16. במדבר כג
 (כא) לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהי אלהיו עמו ותרועת מלך בו: (כב) אל מוציאם ממצרים כתועפת ראם לו:

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

- (ז) נבואה למשכנותיו נשתחוו להדם רגליו:
- (ח) קומה י"י למנוחתך אתה וארון עזך:
- (ט) כהניך ילבשו צדק וחסידיך ירננו:
- (י) בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך:
- (יא) נשבע י"י לדוד אמת לא ישוב ממנה מפרי בטןך אשית לכסא לך:
- (יב) אם ישמרו בניך בריתי ועדתי זו אלמדם גם בניהם עדי עד ישבו לכסא לך:
- (יג) כי בחר י"י בציון אוה למושב לו:
- (יד) זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אותיה:
- (טו) צידה בוך אברך אביוניה אשביע לחם:
- (טז) וכהניה אלביש ישע וחסידיה רנן ירננו:
- (יז) שם אצמיח קרן לדוד ערכתי נר למשיחי:
- (יח) אויביו אלביש בשת ועליו יציץ נזרו: